

Список використаних джерел:

1. Камишин В.В. Психолого-педагогічний супровід соціалізації обдарованих старшокласників в Інтернет-середовищі: навч. посіб. / Київ: Ін-т одар. дитини НАПН України, 2017. – 108 с.
2. Кадемія М. Ю. Інформаційне освітнє середовище сучасного навчального закладу: навч. посіб./ Львів : СПОЛОХ, 2018. 186 с.
3. Іванченко Ю.М. Створення презентацій та відеокліпів про обрану професію за допомогою мультимедійних програм. Збірник наукових праць Житомир: ТОВ «Шкільний світ», 2019. С. 36-40.
4. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч. посіб./ Т.І. Коваль. К. : Вид. центр НЛУ, 2015. – 380 с.

УДК 378.013.2:339.92

Г.В. ТОВКАНЕЦЬ

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСКОРДОННОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН

Нова економіка є симбіозом економік – фінансової, заснованої на знаннях і інтегровано-глобальної, а інновації при цьому виступають у ролі каталізатора становлення новітнього шостого технологічного укладу. Економічні імперативи починають поступатися місцем реаліям геоекономічним: однією з головних функцій грошей стає інформаційна, яка усе більше здобуває віртуальний характер, цінні папери також перетворюються у віртуальний капітал, що залежно від обставин може стати реальним або фіктивним капіталом. Для виходу зі стану кризової турбулентності і входу у режим стійкого економічного зростання необхідні масштабні інвестиції у створення і розвиток нового технологічного укладу та модернізацію економіки на його основі, де особливе місце займає освіта.

Одна із важливих інновацій, яка починає активно поширюватися в європейському освітньому просторі – транскордонна освіта.

Основою транскордонного співробітництва є процес створення зв'язків та договірних відносин у прикордонних територіях з метою пошуку рішень для спільних та ідентичних проблем, а «філософія транскордонного співробітництва» полягає у тому, що два суміжні прикордонні регіони співпрацюють у процесі розробки планів та вибору пріоритетів розвитку, а не працюють окремо, а потім узгоджують плани розвитку за окремими заходами. Транскордонна співпраця полягає у тому, щоб у діалогові в усіх сферах життя були задіяні всі соціальні групи населення та адміністративні органи. Серед головних цілей такої співпраці є: подолання існуючих стереотипів та упереджень по обидві сторони кордону; усунення політичних та адміністративних бар'єрів між сусідніми народами; створення господарської, соціальної та культурної інфраструктури, за умови формування спільних органів, господарюючих суб'єктів [1], осередків тощо [2]

Знання та розуміння сусіда є так само важливими, як і формування довіри. Різноманітність проблем та потенційних можливостей розвитку по обидві сторони кордону на просторах Європи призводить до того, що транскордонне співробітництво стає неминучим, бо служить втіленню в життя принципів міжнародного права в чітко визначеному регіональному аспекті.

Транскордонна вища освіта означає вищу освіту, яку отримує здобувач освіти в тих ситуаціях, коли викладач, студент, програма, навчальний заклад чи постачальник

освітніх послуг або навчальні матеріали перетинають національні кордони країни свого походження. Транскордонна вища освіта може включати програми вищої освіти, що реалізуються державними, приватними, некомерційними і комерційними постачальниками освітніх послуг. Цей термін стосується також широкого ряду методів надання освітніх послуг: від навчання «віч на віч» (яке приймає безліч форм, включаючи поїздки здобувачів освіти за кордон і в зарубіжні філії закладів вищої освіти) до дистанційного навчання (використовує ряд спеціальних технологій і електронне навчання)

Сутність транскордонної освіти і освітньої інтеграції чітко проглядається в принципах забезпечення якості транскордонної освіти [3], які спрямовані на надання підтримки і стимулювання міжнародної співпраці, а також посилення розуміння важливості забезпечення якості такої освіти.

Наприкінці ХХ століття ринок транскордонної вищої освіти значно розширився завдяки підвищенню мобільності студентів, професорсько-викладацького складу, навчальних програм і (філій) навчальних закладів, фахівців у відповідних сферах. В цей же період були розроблені нові методи надання освітніх послуг і сформувалися їхні постачальники, наприклад, закордонні філії закладів вищої освіти, електронні форми забезпечення вищої освіти і комерційні постачальники освітніх послуг. Ці нові форми транскордонної вищої освіти пропонують більш широкі можливості для вдосконалення навичок і компетенцій окремих здобувачів освіти, а також для підвищення якості національних систем вищої освіти за умови, що останні мають на меті служіння гуманітарному, соціальному, економічному та культурному розвитку приймаючої країни. Тоді як в деяких країнах існують національні структури забезпечення якості, акредитації та визнання кваліфікацій, що враховують транскордонну вищу освіту, у багатьох державах такі структури досі не розраховані на подолання проблем в сфері транскордонної вищої освіти.

У той же час підвищення мобільності студентів, викладачів, дослідників і фахівців у відповідних професійних сферах виводить на перше місце в порядку денному міжнародної співпраці проблему визнання академічних та професійних кваліфікацій. У зв'язку з цим виникає необхідність в реалізації додаткових національних ініціатив, зміцнення співпраці та мережевої роботи, а також створення більш прозорої системи інформування про процедури і системи забезпечення якості, акредитації та визнання кваліфікації. Цим зусиллям слід надати глобальний масштаб, забезпечити їх загальну спрямованість на задоволення потреб країн, що розвиваються, в справі створення міцних національних систем вищої освіти. З урахуванням того, що в деяких країнах не існує всеосяжних основ для забезпечення якості, акредитації та визнання кваліфікацій, важливою компонентою створення потенціалу повинно стати загальне зміцнення і координація національних і міжнародних ініціатив.

Реалізація цих принципів могла б стати першим кроком у процесі створення такого потенціалу. Якість сектора вищої освіти тієї чи іншої країни, а також системи оцінки моніторингу вищої освіти не тільки відображають соціальне і економічне благополуччя держави, а й є визначальними факторами, що впливають на статус відповідної системи вищої освіти на міжнародному рівні. Створення систем забезпечення якості вже стало необхідністю, і не тільки з метою моніторингу якості вищої освіти в країні, а й з метою участі країни в наданні послуг транскордонної вищої освіти. В результаті кількість органів забезпечення якості та акредитації в сфері вищої освіти в останні два десятиліття значно зросла. Однак існуючий національний інституційний потенціал в галузі забезпечення якості часто займається виключно наданням освітніх послуг внутрішніми навчальними закладами і на внутрішньому ринку вищої освіти. Покращення можливостей транскордонної мобільності студентів, викладачів, фахівців у відповідних сферах, програм і постачальників освітніх послуг ставить перед існуючими національними

системами, а також органами забезпечення якості, акредитації та визнання зарубіжних кваліфікацій складні завдання:

1. Потенціал національних систем в сфері забезпечення якості та акредитації часто не включає транскордонну вищу освіту. Це підвищує ризик того, що студенти будуть спиратися на недостовірну інформацію і отримувати освітні послуги від недобросовісних постачальників, а також можуть постраждати від непрофесійної роботи органів забезпечення якості та акредитації, низької якості освітніх послуг, що призведе до отримання ними кваліфікацій обмеженого практичного застосування.

2. Національні системи та органи визнання ступеня можуть мати обмежену інформацію і досвід у сфері визнання кваліфікацій транскордонної вищої освіти. У деяких випадках завдання додатково ускладнюється у зв'язку з тим, що постачальники послуг транскордонної вищої освіти можуть присуджувати кваліфікації, які за якістю не можуть бути порівнюваними з тими кваліфікаціями, що вони присуджуються випускникам освітніх програм в своїй країні.

3. Зростаюча потреба у визнанні закордонних кваліфікацій на національному рівні поставила нові завдання перед національними органами визнання кваліфікацій. Це стає причиною адміністративних і юридичних проблем, з якими стикаються окремі особи.

4. Професійна діяльність спирається на надійні, високоякісні кваліфікації. Абсолютно необхідно, щоб користувачі професійних послуг, включаючи роботодавців, могли бути повністю впевнені в навичках кваліфікованих фахівців. Розширення можливостей для отримання кваліфікацій низької якості може нашкодити самій професійній діяльності, а в довгостроковій перспективі і підірвати довіру до професійних кваліфікацій.

Країни надають великого значення національному суверенітету в сфері вищої освіти. Вища освіта – це одна з найважливіших сфер вираження мовного та культурного розмаїття країни і стимулювання її економічного розвитку й соціальної згуртованості.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво» URL: zakon. rada.gov
2. Розвиток транскордонного співробітництва: науково-аналітична доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; наук. редактор В.С. Кравців. Львів, 2016. С. 47.
3. Руководящие принципы по обеспечению качества трансграничного высшего образования. Императивы интернационализации / Отв. ред. М.В. Ларионова, О.В. Перфильева. М.: Логос, 2013. С. 396–410.

УДК 378. 091.12:005.591.3

О.С. ТОВКАНЕЦЬ

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ

Потреби ринку праці сьогодні вимагають докорінної перебудови структури освітнього процесу, оновлення змісту базової педагогічної освіти, а також розробки змісту, форм і методів організації розвиваючого освітнього середовища, основну роль в яких будуть відігравати управлінські функції, професійна діяльність менеджерів освіти [1].

В дослідженнях М.Бялик, Т.Десятова, Н.Протасової, С.Крисюк, Т.Сорочан, Г.Тимошко, Б.Триллин, Ч.Фадель та інших увага фокусується на теоретико-методологічних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>